

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 29 червня 2023 року).

Розробники: завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Лосєв О.О.
завідуюча учбовою частиною кафедри, к.мед.н., доц. Аплевич В.М., д.мед.н., проф.Мельниченко М.Г., к.мед.н., доц.Елій Л.Б., к.мед.н., ас. Павленко К.В., ас. Квашніна А.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої хірургії

Протокол № 1 від «28» 08. 2023 р.

Завідувач кафедри

Олександр ЛОСЄВ

Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від «30» 08 2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри *Загальної дитячої та
вісськової хірургії з курсом урології*

Протокол № 1 від «09» 09 2023 р.

Завідувач кафедри

Михайло КАЦІГАЛБІН
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна</i>
Кредитів: 1,5		<i>Рік підготовки: 5</i>
Годин: 45	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Семестри IX - X</i> <i>Лекції (6 год.)</i>
Змістових модулів: 0	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Семінарські (0 год.)</i> <i>Практичні (24 год.)</i> <i>Лабораторні (0 год.)</i> <i>Самостійна робота (15 год.)</i> <i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i> <i>Форма підсумкового контролю – залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни компетентності, програмні результати навчання.

Мета: засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипичних клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології у дітей у межах, відповідних підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

Завдання:

1. Визначення тактики ведення дитини, хворої на основні хірургічні захворювання.
2. Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургії і надати екстрену медичну допомогу дитині.
3. Виявляти різні клінічні прояви ускладнення і встановлювати попередній діагноз хірургічних захворювань та травм у дітей.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• Загальних (ЗК):

- ЗК1- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК2 -Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК3 -Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4 -Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5 -Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК6-Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7 -Здатність працювати в команді
- ЗК8- Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК9 -Здатність спілкуватися іноземною мовою
- ЗК10 -Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК 11 -Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК12 -Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- ЗК13- Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК14- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав и свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК15- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК16- Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК17- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК18 Прагнення до збереження навколишнього середовища

- **Спеціальних (СК):**

СК1 -Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані

СК2 -Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів

СК3 -Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

СК4- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

СК5- Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.

СК6 -Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

СК7- Здатність до діагностування невідкладних станів

СК8 -Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

СК9- Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

СК10 -Здатність до виконання медичних маніпуляцій

СК11- Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

СК16- Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм

СК21- Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

- **Програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН1 -Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3 -Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН4 -Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН5- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН6- Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН7- Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики

захворювань (за списком 2).

ПРН8 -Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9- Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вмiти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10- Визначити необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН12- Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН13- Проводити оцінку та моніторинг фізичного та психомоторного розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організувати проведення профілактичних щеплень за календарем.

ПРН14- Визначити тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН16- Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

ПРН17- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН21- Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН24- Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику поширених хірургічних захворювань у дітей різного віку.

Вміти:

- збирати анамнез, проводити огляд хворого , пальпацію, аускультацию ,перкусію, описання об'єктивного статусу та визначення клінічних і рентгенологічних симптомів при основних хірургічних захворюваннях;
- обґрунтувати план обстеження і лікування;
- складати план обстеження і лікування;
- визначити показання і протипоказання до операції, особливостей ведення післяопераційного періоду;
- визначити групу крові і резус – фактор;
- виконувати тимчасову зупинку кровотечі;
- виконувати пункції плевральної порожнини, суглобів у немовлят, гематоми, гнояка та

- довгих трубчастих кісток, вимірювання внутрішньокісткового тиску;
- накладати асептичні, опікові, корегуючі гіпсових пов'язки;
 - виконувати розтин гнояка, панариція, первинну хірургічну обробку ран, накладання та зняття швів;
 - проведення пальцевого обстеження прямої кишки, огляд її дзеркалом, оцінка даних.
 - надавати невідкладну допомогу при шоку, комах, коліках, утопленні, раптовій зупинці серця, кровотечах;
 - виконувати катетеризацію сечового міхура;
 - інтерпретувати дані рентгенограм, аналізів крові, сечі, шлункового вмісту та ін.;
 - оформлювати медичну документацію хірургічних хворих;
 - накладати стременці Павлика, апарат Гневковського, шину Віленського.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Кровотечі шлунково-кишкового тракту у дітей. Портальна гіпертензія. Особливості клініки і диференціальної діагностики шлунково-кишкових кровотеч у дітей при шлунково-стравохідному рефлюксі, геморагічному гастриті, портальній гіпертензії, виразках шлунку, 12-палої кишки, дивертикуліті Мекеля, поліпах та поліпозах кишечника (хвороба Пейц-Егерса). Варіанти хірургічних втручань, реконструкція та трансплантація органів – печінки та кишечника.

Тема 2. Гострий апендицит, перитоніт у дітей

Анатомо-фізіологічні особливості черевної порожнини у дітей. Гострий апендицит у дітей. Ускладнені форми гострого апендициту: апендикулярний абсцес, перитоніт, інфільтрат. Первинний перитоніт. Перитоніт новонароджених. Некротичний ентероколіт. Причини, клінічна класифікація. Хірургічні ускладнення. Принципи хірургічного лікування. Особливості НЕК у новонароджених з екстремально низькою масою тіла. Поліклініка. Реабілітація після оперативних втручань. Кишкова непрохідність. Злукова непрохідність. Інвагінація кишечника. Класифікація, патогенез, профілактика післяопераційної злукової кишкової непрохідності. Принципи лікування злукової кишкової непрохідності. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика ідіопатичної інвагінації у дітей. Диференційна діагностика з інфекційними хворобами. Показання до консервативного та хірургічного лікування, профілактика ускладнень. Синдром короткої кишки. Принципи трансплантації кишечника.

Тема 3. Травма грудної клітки та органів грудної порожнини. Визначення основних понять. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Психологічні особливості хворих. Перебіг. Ускладнення. Методи дослідження, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика. Принципи хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Методи санації трахеобронхіального дерева. Пункція плевральної порожнини. Дренування плевральної порожнини. Ушкодження стравоходу, опіки та сторонні тіла. Реабілітація пацієнтів. Політравма у дітей: травматична хвороба; травматичний шок. Синдром взаємного обтяження, види травматичних ушкоджень. Ступені важкості травматичного шоку: діагностичні критерії, невідкладна допомога. Закрита травма органів черевної порожнини: Травма порожнистих органів: механізм травми, клінічні прояви, діагностичний алгоритм, невідкладна допомога. Принципи хірургічного лікування. Травма паренхіматозних органів: травма підшлункової залози, печінки, селезінки. Псевдокіста підшлункової залози, травматичний панкреатит. Ознаки внутрішньочеревної кровотечі. Показання до консервативного і операційного лікування. Гемобілія. Діагностика, принципи лікування. Особливості травматології дитячого віку.

Тема 4. Гнійні захворювання легенів, плеври та межистіння. Гостра деструктивна пневмонія

(ГДП), внутрішньо-легеневі форми. Гостра деструктивна пневмонія (ГДП) (легенево-плевральна форма): піоторакс, піопневмоторакс, пневмоторакс. Класифікація, етіопатогенез, діагностика, консервативне, інструментальні і хірургічне лікування. Ускладнення, їх профілактика. Медіастиніт. Причини, патогенез, клінічні прояви, діагностика, консервативне і хірургічне лікування, ускладнення, прогноз. Гострий гематогенний остеомиєліт. ТБЦ-остит. Хірургічний сепсис.

Гострий гематогенний остеомиєліт, метаепіфізарний остеомиєліт новонароджених, атипові форми остеомиєліту (абсцес Броді, антибіотичний остеомиєліт, склерозуючий остеомиєліт Гарре), ТБЦ-остит. Етіопатогенез, класифікація, клініка, особливості діагностики, принципи лікування, особливості хірургічних втручань удітей різних вікових груп, профілактика ускладнень. Диспансеризація.Хірургічний сепсис. Синдром системної відповіді на запалення. Сепсис. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Основи антибактеріальної терапії у дітей.

Тема 5. Вроджена кишкова непрохідність , вади розвитку передньої черевної стінки. Вроджений вивих стегна. Вроджена клишоногість. Вроджена кривошия.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Кровотечі шлунково-кишкового тракту у дітей.	5	-	-	4	-	2
Тема 2. Гострий апендицит, перитоніт у дітей. Кишкова непрохідність.	7	2	-	4	-	2
Тема 3. Травма грудної клітки та органів грудної, черевної порожнин.Особлत्वості травматології дитячого віку.	5	-	-	4	-	2
Тема 4. Гнійні захворювання легенів, плеври та межистіння. . Гострий гематогенний остеомиєліт. ТБЦ-остит. Хірургічний сепсис. Гнійні захворювання м`яких тканин. Синдром набряклої калитки.	6	2	-	6	-	4
Тема 5. Вроджена	4	2		6	-	5

кишкова непрохідність , вади розвитку передньої черевної стінки. Вроджений вивих стегна. Вроджена клишоногість. Вроджена кривошия.						
Усього годин	45	6	-	24	-	15

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини. Запальні захворювання черевної порожнини: гострий апендицит, ускладнення (інфільтрат, перитоніт). Набута кишкова непрохідність: спайкова непрохідність, інвагінація. Кровотечі із травної системи. Особливості клінічної картини, методи діагностики. Показання до консервативного та хірургічного лікування.	2
2.	Остеомієліт у дітей.	2
3.	Особливості хірургії дитячого віку .Вроджені вади розвитку у дітей.	2
	Разом	6

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.Практичне заняття 1.Кровотечі шлунково-кишкового тракту у дітей.	2
2	Тема 1.Практичне заняття 2.Портальна гіпертензія.	2
3	Тема 2.Практичне заняття 3.Анатомо-фізіологічні особливості черевної порожнини у дітей. Гострий апендицит у дітей. Ускладнені форми гострого апендициту: апендикулярний абсцес, перитоніт, інфільтрат. Первинний перитоніт. Перитоніт новонароджених. Некротичний ентероколіт. Причини, клінічна класифікація. Хірургічні ускладнення. Принципи хірургічного лікування.	2
4	Тема 2.Практичне заняття 4. Кишкова непрохідність. Злукова непрохідність. Інвагінація кишечника.	2
5	Тема 3.Практичне заняття 5. Травма грудної клітки та органів грудної порожнини. Закрита травма органів черевної порожнини.	2
6	Тема 3.Практичне заняття 6. Особливості травматології дитячого віку.	2
7	Тема 4.Практичне заняття 7. Гнійні захворювання легенів. Гнійні плеври та межистіння.	2
8	Тема 4.Практичне заняття 8. Гострий гематогенний остеомієліт. Хірургічний сепсис.	2
9	Тема 4.Практичне заняття 9. Гнійні захворювання м'яких тканин.Синдром набряклої калитки.	2
10	Тема 5.Практичне заняття 10. Вроджена кишкова непрохідність	2
11	Тема 5.Практичне заняття 11. Вроджений вивих стегна.	2
12	Тема 5.Практичне заняття 12. Вроджена клишоногість.Вроджена кривошия.	2
	Разом	24

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Ускладнення гнійно-запальних захворювань у немовлят.	2
2	Можливості лапароскопії у дітей.	2
3	Можливості УЗД у дітей.	2
4	Лікування вогнепальних пошкоджень черева.	4
5	Лікування вогнепальних пошкоджень таза.	5
	Разом	5

7. Методи навчання

Лекції.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань у дітей.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з хворою дитиною та її батьками.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Залік здійснюється науково-педагогічними працівниками, які проводили практичні заняття в академічній групі або читали лекції з даного освітнього компонента. Виставлення заліку відбувається на останньому занятті (протягом останнього заняття) з освітнього компонента з урахуванням циклової системи навчання.

Навчальна дисципліна закінчується заліком, підраховується тільки середній бал поточної успішності, тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми, яке конвертується у 200-бальну шкалу. При цьому, у відповідну документацію виставляється середній поточний бал, бал за 200-бальною шкалою та оцінка за 2-бальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.

Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований

підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Назвіть основні причини та клінічні прояви кровотеч із верхніх відділів травної системи.
2. Назвіть основні причини та клінічні прояви кровотеч із нижніх відділів травної системи.
3. Укажіть класифікацію та причини виникнення та основні клінічні прояви портальної гіпертензії у дітей.
4. Назвіть методи діагностики шлунково-кишкових кровотеч у дітей та основні принципи надання медичної допомоги на до госпітального та госпітального етапах.
5. Особливості клініки гострого апендициту у дітей до 3-х років.
6. Особливості клініки гострого апендициту у дітей старшого віку.
7. Диференціальна діагностика гострого апендициту у дітей до 3-х років.
8. Особливості клініки гострого апендициту у дітей старшого віку.
9. Назвіть причини та основні клінічні симптоми перитоніту новонароджених.
10. Назвіть причини та основні клінічні симптоми інвагінації у дітей.
11. Перелічіть показання до консервативного та оперативного лікування інвагінації.
12. Укажіть класифікацію та основні клінічні симптоми злукової кишкової непрохідності.
13. Рентгенодіагностика набутої кишкової непрохідності (інвагінація, динамічна, спаєчна).
14. Назвіть причини і основні клінічні симптоми динамічної непрохідності у новонароджених та дітей старшого віку.
15. Основні симптоми ушкоджень паренхіматозних органів.
16. Основні симптоми ушкодження порожнистих органів.
17. Які травми органів грудної клітини призводять до дихальної недостатності.
18. Назвіть причини та основні клінічні прояви пошкоджень стравоходу у дітей.
19. Назвіть методи діагностики та клінічні прояви пошкоджень нирок у дітей.

20. Назвіть причини, методи діагностики та клінічні прояви пошкоджень сечового міхура у дітей.
21. Укажіть класифікацію деструктивних пневмоній у дітей.
22. Рентгенодіагностика деструктивних пневмоній у дітей.
23. Опишіть фази та стадії розвитку гострого гематогенного остеомієліту у дітей.
24. Назвіть клінічні прояви та діагностику метаепіфізарного остеомієліту у дітей.
25. Опишіть принципи лікування гострого гематогенного остеомієліту у дітей.
26. Особливості лікування омфаліту в залежності від форми та стадії захворювання.
27. Клінічні прояви та лікування вродженого вивиху стегна.
28. Клінічні прояви та лікування клишоногості у дітей.
29. Назвіть основні клінічні прояви та лікування кривошийї у дітей.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Дитяча хірургія : навч. посібник / О.О. Лосев, М.Г. Мельниченко, І.Р. Діланян, Д.О. Самофалов ; за ред. О. О. Лосева. –Одеса : ОНМедУ, 2012. — 224 с
2. Pediatric surgery (Textbook / GrifoftheMinistryofHealthofUkraine / Odessa: ONMedU, 2019, 224 с.) Losev O.O., Melnychenko M.G., and others, only 7 people
3. Дитяча хірургія. Навчальний посібник. Частина 2. За ред. Толстаново О. К., Рибальченка В. Ф., Данилова О. А. та ін. Житомир «ПОЛІССЯ». – 2016. – с. 225, 322-331
4. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно –орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / Заред. Фоміна П.Д., Усенко О.Ю.,Березницького Я.С. – К.: Бібліотека«Здоров'яУкраїни», 2018. — 354 с.
5. Вікові аспекти гострого апендициту у дітей та ключ до його розпізнавання. Навчальний посібник. 2019. 260 с. За ред.: Боднар Б.М., Рибальченко В.Ф., Боднар О.Б., Мельниченко М.Г. та інші. Видав. ISBN 978-966-697-828-1

Додаткова:

1. Дитяча хірургія : навч. посібник / О.О. Лосев, М.Г. Мельниченко, І.Р. Діланян, Д.О. Самофалов ; за ред. О. О. Лосева. –Одеса : ОНМедУ, 2012. — 224 с
2. Недельська С. М Захворювання гепатобіліарної системи та підшлункової залози у дітей навчальний посібник для студентів 6 курсу медичного факультету, лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів / Недельська С. М, В. І. Мазур, Т. Є. Шумна. - Запоріжжя: [ЗДМУ], 2017. - 113 с.
3. Порушення випорожнень у дітей: закрепи та енкопрез: Навчальний посібник / В.Ф. Рибальченко, В.В. Бережний, В.С. Коноплицький та ін.; За ред. проф. В.Ф. Рибальченка, В.В. Бережного, В.С. Коноплицького, П.С. Русака. — К.: ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», 2018. — 548 с.: іл.
4. Мальротация кишечника у детей: відембріогенезу донаслідків/ Монографія. За редакцією: Переяслова А.А., Рибальченка В.Ф., Лосева О.О. – К.: ПП «ІНПОЛ ЛТМ» Друкарня«000000000», 2019. – 226 с: іл.
5. Кишкова непрохідність у дітей : навчальний посібник для студентів 5 курсу медичних факультетів (спеціальності: «Лікувальна справа», «Педіатрія»). Спахі О.В., Барухович В.Я, Кокоркін О.Д., Лятуринська О.В., Пахольчук О.П., Запорожченко А.Г. - Запоріжжя. - 2015.- 75 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association

3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. www.appsu.academy - Асоціація дитячих лікарів хірургічних спеціальностей